

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, PÓŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 33. — TELEFON Nr. 80.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie w wyjątkach
dni świątecznych od g. 9-10 wiecz. Rękopisów nadst. redakcja nie zwra-

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie w wyjątkach
dni świątecznych od g. 9-10 wiecz. Rękopisów nadst. redakcja nie zwra-

Przyjmujemy wszystkie kategorie, kastyory
i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych.

Przyjmujemy wszystkie kategorie, kastyory
i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych.

agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkuwie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

Teatr PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 324.

Program od wtorku 12 do piątku 15 Maja r. b. (włącznie)
Demonstrowane będzie dzieło sztuki kinematograficznej

ZYCIE ŻYDÓW w Palestynie

6-ctu częściach długości 2500 m.

Na scenie pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego **CO KTO LUBI** Deklamacje, kuplety, śpiew i monologi.

ANONS. Wtorek 19 maja 1914 r. **Benefis Stefanji BETCHER**

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO
II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie
Telefon № 4-77.

Program od soboty 9 do wtorku 12 Maja r. b. (włącznie).

Nick Winter i człowiek w masce

Nadzwyczaj zajmujący dramat sensacyjny w 4-eh częściach z przygodnym detektywem NICK WINTERA

Bigorno pokrywa dachy (komiczne) | **Dziennik Pathe № 24a.** Sprawy bieżące. Kronika.

Na scenie: **Józef Zejdowski** Znamienny humorysta-satyryk polski
Dzieło zupełnie nowym programem.

E. GRABOWSKI GEOMETRA
upraw. przez Minis. Spraw.
CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA 29.

Na mocy upoważnienia Piotrkowskiej gub. Komisji do spraw wódczych wykonuje po działy państwisk, zamiany gruntowe, separacje serwitutów i t. p.

Pierwsza Chrześcijańska Pracownia Konfekcji Damskiej

JANA ZYMKA

w Częstochowie, ul. Teatralna № 35, I piętro.

Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres konfekcji Damskiej z własnego i powierzzonego materiału wykonywa takowe podług umówionego terminu, bez zawodu.

FARBARNIA JAN SIKORSKI
ul. Targowa № 25, róg Mikołajewskiej.

Farbuje czyszczy i pierze garderobę damską męską i dziecięcą. Ceny niskie.

Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI
Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

Choroby skórne, włośńw pętelowe, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł. Panie od 3-4 popołudni. Stawia wyrozdżenie w wyznaczone SALWARSZAWY (SATA 201914 i badanie krwi na syfilis).

Lekarz - Dentysta Stefan BARYLSKI
Przyjmuje od 10-1 i od 4-7
Częstochowa 2 Aleja Nr. 43, tel. 611

Stanisław Rumszewicz p. Adwokat, przysięgł.
w Częstochowie ul. Szkolna Nr. 15.
Przyjmuje od 8 do 5-jej po południu.

SANATORYUM i Zakład Wodoleczniczy
specjalizacji chorób nerwowych **D-ra KUPOZYKA**
Kraków, Szujskiego № 11.
Choroby nerwów, serca, żołądka i jelit, podagra, cukrzyca, niedokrwistość.

List wyleczonego epileptyka.

Czytelników gazet pragniemy stale informować o zbawiennym wpływie, jaki wywiera środek pod nazwą „Epileptikon D-ra Weilla“ na chorobę epilepsji (św. Walentego). Zyczymy sobie bowiem, aby wiadomości o skutecznym działaniu tego środka nie były gołosłowne i dlatego pragniemy potwierdzić to niewątpliwymi faktami. W tym celu uważamy za pożyteczne podać do publicznej wiadomości jeden z wielu listów, które otrzymuje D-r Weill w sprawie skuteczności „Epileptikonu“.

„W marcu 1912 roku doniosłem Panu o zadziwiającym skutku dobroczynnego działania proszków Pańskich „Epileptikon“, dzięki którym jeszcze w roku 1911 pozbylem się zupełnie epilepsji, na którą cierpiełem 23 lata. Od tego czasu upłynęły już 3 lata, a dotychczas nie miałem jeszcze nawet najmniejszych objawów tej męczącej i strasznej choroby. Nie wiem wprost, jak mam Panu dziękować za Pański „Epileptikon“. Jeśli Pan zechce ogłosić list ten z wskazaniem mego nazwiska i adresu, nie będę miał nic przeciwko temu i każdemu, kto zechce się dowiedzieć, jak za pomocą Pańskiego cudownego „Epileptikonu“ wyleczyłam się z epilepsji, dam jaknajdokładniejszą odpowiedź.

Z głębokim szacunkiem
R. Wigan

St. Petersburg W. O. 14 linia, 57“.

„Epileptikon d ra Weilla dostać można we wszystkich aptekach i większych składach aptecznych. **Odział „Chemicznej fabryki d-rów Weill we Frankfurcie n/M“ dla Rosji Warszawa ul. Foksal № 13, wysyła literaturę naukową na żądanie bezpłatnie. I. Oryginalne pudełko „Epileptikonu d-ra Weilla“ opatrzone są plombą komory rosyjskiej oraz № 649 pozwolenie głównego urzędu lekarskiego w Petersburgu.**

Bezsprzecznie **„TITU“** (Tuetout) najlepszy do zabezpieczenia futer i zimowych ubrań od moli.

Nie pami. Dostać można w aptekach i składach aptecznych.

Nauczyciel Muzyki Teofil REZLER
SOLISTA SKRZYPEK

Udziała lekcje gry na Skrzypcach, Violonceli, Fortepianie, Gitarze i Mandolinie, oraz przygotowuje do konserwatorium. Adres: ul. Ogrodowa 26.

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie

Stanisław Ligęzówny
w Częstochowie Teatralna 26.
Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochroniarki, Froebianki, Bony, Nauczycielki na godzinę, francuski, niemiecki i nauczycielki muzyki. Cudzoziemki biuro na żądanie sprowadza.
Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu

Mleczarnia skrzydłów
Teatralna Nr. 11.

poleca po znizonych cenach: Wyborowe masło, sery, mleka i inne produkty w zakres mleczarstwa wchodzące. Na żądanie śniadania i kolacje.

FOSFATYNA FALIERA
znakomity lekarz, najbardziej polecany przez lekarzy dla dzieci od 7-10 miesięcy, swiadczy w czasie odstąpienia od pierśi i w okresie rodnicenia. *Utawbia subbowienie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.* Bardzo pożyteczny dla starszów i rekonwalescentów.

Sprzedzają we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

PARYŻ
B, rue de la Tranchée

Gabinety Lecznico-Dentystyczne

R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.

Przyjmuje: od 9-1 i od 3-7 p.p. próśw niedz. i świąt Specjaln. zęby sztuczne w kaukuczku i złoście

Dyrektor szkoły 8-mio klas. Komercyjnej w Częstochowie.

podaje do Wiadomości, że egzaminy nowowstępujących do klas: wstęp I, II, III, i IV rozpoczyna się 16/29 Maja.

Przy szkole odbyw. się i trwać będą przez całe wakacje) Korepetycje w celu prawidłowego przygotowania ucznów do klas wyższej wymienioanych.

POXOST

C. Ch. Szmidta w Rydze oraz wszelkiego rodzaju farby i gips poleca

Skład Materiałów Aptecznych i farb

Wacława ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

Leczenie zębów i jamy ustnej

M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjmuje od 9-1 i od 3-7. Leczenie, plombow. anie. Zęby sztuczne. Ceny niskie.

Skład Wyrobów **Z. Marczyńskiej**
Tabaczkowych
w Częstochowie, 2-ga Aleja № 33, Telefon № 882.

Poleca: Papierosy, cygara gipsy i tytońce różnych fabryk oraz palantęję tabaczną. Zamówienia przyjmują pismem lub telefonicznie. Nabywalniawia wyżytko do domów oraz pocz

Pierwszorzędný Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarsko-Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny
Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów w cementu. Ceny przystępne

WYKONYWA: Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne

II Aleja № 38, Tel. № 497.

TEATR URANJA

Tylko 2 dni
NA MOGILE MATKI
zachwycający dramat w 3-actach złota Serja Ambrosia
Kronika Gaumont'a (natura)
WRÓG TANGA

Arcywesola farsa w 3-cz. w wykonaniu przez Warszawskich artystów z udziałem ulubieńców Lubelskiego Morrell i Innych

MA SCENIE:
Ostatnie 2 dni występów rodzeństwa
Nowo ćwiczenia **Sobskinis** Nowa trefura pśwo
ANONS:
w Czwartek 14 Maja występuje
Armando Ambrosi

ROWERY

lekkie idące, silnie zbudowane, eleganckie
MĘZKIE, DAMSKIE I DZIECIENNE
firmy „ORMONDE” i „WAHREN”

za gotówkę i na Raty.

Specjalny Skład **PUCEK i HILL** II-ga Aleja 23, tel. 605.
(piękny rower drogowy z wołnem kotem od 88 rubli)

SKLEP WIEJSKI

w Częstochowie, II Aleja

Filja w OSTROWACH

poleca:

wyborowe misko słodkie i kwaśne, masłodo potraw i śmietankowe, sery, warzywa i t. p. produkty spożywcze.
Przyjmuje zamówienia od osób urządzających wycieczki zbiorowe na większe dostawy powyższych produktów.

Jak ja tworzę.

Skrzypi pióro gęsie,
Az się biurko trząsie...
W sąsiednim pokoju
Dziatki, jak do boju,
Wywracają statki—
Zwyozajmie jak dziatki...
Pyskata kucharka,
Miasł pilnować garnka,
Raz wraz miską rzuci,
Lub z panią się kłóci...
Z dołu od podwórza
Głós dołata stróża,
Handlarza, plaskarza,
Druciarza, węglarza...
Ktoś trzepie dywana,
Az się trzęsą ściany!...
Z sąsiednich mieszkanek—
Czy wiecior, czy ranoek,
Dra się gramofony
Na przeróżne tony,
Fortepian wtóruje,
Tenor wyśpiewuje,

A orkiestry „członek”
Trabi cały dzionek...
Z głębi suteryny
Słychać szcęk maszyny,
Na facjatce zasję
Siadł szewc przy obcasie
I pocięciem wali
Zda się, grzmi w oddali...

Skrzypi pióro gęsie
Az się biurko trząsie...
Wypatruje rymu
I sączy swe słowa
Jak koniak Szustował...
Co zwrotkę napisze;
Dzwonek maci cisze —
I idą rozmówki
Na temat... gotówki...
Wieszec na bryndzą biada,
Terminy odkłada
I wlecz rad nie rad,
Swego życia kierat!...

Czy to normalne?

Chcę tu zaznaczyć pewną anormalność, jaka ma miejsce przy każdym urządzaniu zabaw i przedstawień na cele dobroczynne i społeczne.

W zasadzie, oczywiście, chodzi mi o co innego, jak o osiągnięcie maksimum dochodu, przy minimum rozochodzie. W rezultacie wszakże pozycje te układają się wprost odwrotnie. —

Przy największym nieraz powodzeniu kasowem, po ostatecznych obrachunkach, na rzecz jakichś „zreumatyzmowanych”, „krótkowzrocznych” lub „łaknących wiedzy” przypada w udziale jakas śmieszna sumka, nie przesadzę ani trochę, oznaczając ją, jako 7 proc. ogólnego dochodu.

I to się u nas uważa za rzecz normalną.

Zawiązuje się u nas komitet w celu urządzenia balu, lub teatru, dajmy na to na „beznogich”. Panie i panowie biegają zżianani po piętach i zaulkach naciągając ludzi na bilety (zaszeregim się, że to naciąganie w szlachetnym celu). Co który z nas litosiwszy i kulturalniejszy bładzie często ostatniego rubla, odkłada ważne swe sprawy na inny wiecior, a idzie, nieraz wbrew chęci, na przedstawienie przez współzucicie dla sympatycznych mu „beznogich”. Tam znów na scenie, grono amatorów pości się co wiecior, robi nadludzkie wysiłki, wykluwając swa role, aby tylko zadowolnić na przedstawieniu artystyczną i wybredną w smaku publiczność częstochowska.

Jednem slowem, ze strony społeczności, jako też komitetowych i amatorów—ogromny wysiłek dla ulżenia „beznogim”, a rezultat—10 rb. i pół kop., a w najlepszym razie 20 rb. i pół kop. czystego dochodu na zasilenie kasy nędzarzy.

Zkad to powstaje? Dość jest przeżyć każde sprawozdanie podane potem do pism, dość rzucić okiem na wydatki, by spostrzedz wielką nieproporcjonalność między rozchodem, a przychodem. Mam na myśli dwa przedstawienia urządzone w ostatnich pięciu miesiącach na „łaknących wiedzy” i „Opuszczonych”...

Tu wprost ze zgorzeleniem rozpatruje się olbrzymie wydatki, przy zadawalniającym dochodzie brutto.

Nie umiemy, urządzając jakas „zabawę dobroczynną” liczyć się z groszem.

Szastamy pieniędźmi na wynajęcie jaknajdroższych sal, upiękśnienie ich, na kwiaty, na dorozki, depesze, cały sztab służby, posłańców etc., je-

dnem slowem zapominamy, że szafujemy groszem nędzarzy, że każdy rubel-niepotrzebnie wydany, to odjęcie biedakowi pary butów, lub strawy na kilka dni.

Cieszmy się, że zabawa się uda, że osób było pełno, żeśmy byli przesami i przesowami, żeśmy się w filantropję zabawili, a że dla „beznogich”, lub „beznogich” pozostało tylko 10 rb. z tej zabawy, no to trudno, głową muru nie przebijesz, robiliśmy co było w naszych siłach i publiczne podziękowanie słusznie się nam należy.

Zaznaczyć tu trzeba również i wygórowane ceny za sale, wynajmowane przez osoby prywatne. Ma się wrażenie, że tu zarazem i spekulacja w wielkim stylu się odbywa, że przy ogniu nędzarzy spekulanci pieką swe pieczenie. A potem w pismach, publicznie podziękowania im się składa za tanie wynajęcie sali dla „opuszczonych” lub innych.

Oj, naprawdę, byłoby etyczniej i praktyczniej, by każda instytucja zbierała co miesiąc po domach, dajmy na to, nie więcej, jak 5 kop. od rodziny—która to podatek utarłaby się z czasem jako obowiązek każdego ojca, lub matki rodziny. Te pięciokopiejówki ściągnięte z 10 tylko tysięcy rodzin—uczyniłyby miesięcznie stałą, a pewny zasilek 500 rb. dla danej instytucji. Mamy kilka instytucji społecznych, które trzeba utrzymać. Nie ulęga wątpliwości, że te 10 tysięcy wybranych rodzin, nie uczyliby się od 5 kop. miesięcznie i na wszystkie zakłady filantropijne, gdyż i bez tego miesięcznie wydajemy na dobroczynność od 20—100 kop. miesięcznie.

Wiem, że poruszam tu sprawę drażliwą i że dotknę tem wiele osób zajmujących się filantropją. Słyszę zarzut nawet, że łatwo krytykować temu, kto sam palcem nie dotknął do niczego. Odpowiem tylko tem, że to co piszę, to rezultat doświadczenia. Zajmując się czynnie i gorliwie w swom czasie temi sprawami dośląm do przekonania, że przy małych wydatkach można osiągnąć duże

ONE.

Z angielskiego.

(Dalszy ciąg).

— Chwilowe oderwanie się od pracy może być tylko z jego dobrem—zauważył Hugo — powinien być pani nawet wdzięcznym za to.
— O! wujaszek jest dla mnie bardzo, bardzo dobrym — zawołała Dora. Kocham go serdecznie i nigdy w życiu nie chciałabym się z nim rozstać. Ale swoja drogą, naprzykrzam mi się czasami.
— Westchnęła z lekka i zabrała się znowu do zrywania kwiatów.
— Czy mogę pani w tem pomóc? zapytał Hugo.
— Nie, dziękuję. Wolę to sama zrobić.
— Jesteś więc pani tak samodzielna? — Lubię robić sama to, co do mnie należy. Zresztą, nie sądzę, żebyś pan umiał zrywać tak dobrze różę jak ja. Są może, rzeczy, które pan lepiej robić odmennie, może...
— Mówisz to pani z takim powątpiewaniem! podchwycił Hugo urażony.
— Mówię z powątpiewaniem, bo prawdziwie niewiem, co byś pan takiego umiał zrobić, czego bym ja nie potrafiła — rzekła Dora spokojnie i o-

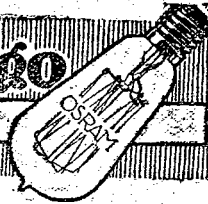
parzyła się od drzewo spojrziała krytycznie na młodzieńca.
— Co do mnie myślę, że znalazło by się wiele takich rzeczy — rzekł Hugo.
— Umiesz pan jeździć konno?
— Umieć.
— I ja także. A strzelać.
— Do usług.
— I ja także. A pływać.
— Na rozkazy.
— I ja również. A łowić ryby?
— Doskonale.
— A ujeżdżać konie?
— Jaktó; czy pani potrafisz ujeżdżać konie.
— Spodziewam się.
— W takim razie, przebac pani, że to powiem — ale to szkoda.
— Dlaczego.
— Dlatego, że to nie jest zajęcie stosowne dla kobiety; chyba, że jest do tego zmuszoną.
— Czy, pan to mówisz serio? spytała z pewnym niepokojem, po chwili milczenia.
— Jakknajbardziej serio.
Spojrzała na niego i zacerwieniła się z lekka.
— Nie wiem, może pan masz słuszność — rzekła niepewnym głosem. Nie byłam tak wychowaną jak inne dziewczęta, i często coś niestosownego zrobię lub powiem; a niema nigdzie coby mnie ostrzegł. Pani, podczas gdy ty będziesz, mógłbyś mi się przydać w tym względzie — dodała, patrząc na niego z najnaturalniejszym wyrazem—

mógłbyś pan zwracać mi uwagę ilekroć coś takiego we mnie spostrzedsz. Cóż, dobrze?
— Nie wiem, czy to będzie możliwe odparł Hugo zmieszany i czerwieniąc się prawie.
— Dlaczegoż by nie? Ot, tak, na przykład jak teraz o ujeżdżaniu koni. Naturalnie, nie znaczy to, że bym się nie na wszystkie uwagi godzila; ale mogłabym się przynajmniej nad niemi zastażować. Cóż, dobrze? ponowiła z naleganiem.
— Hugo spojrzal na nią. Jakież ona jeszcze była dzieckiem, żeby tak swobodnie żądać od dwudziesto jedno letnie go młodzieńca, aby został jej Mentorem.
— Dlaczegoż mi pan nie odpowiadasz? o czem myślisz, spytała po chwilowem milczeniu, a Hugo, nie wiedząc może w jaki inny sposób wyjść z kłopotliwego położenia poruszył śmiechem.
— Myślę, o czemś, tylko nieścieniem panią zapytać, bo mogłabyś się obrazić — rzekł śmiejąc się cagle.
— Nie obawiaj się pan; nie jestem obrażliwa.
— A więc — myślałem o tem, ile pani możesz mieć lat.
Dora otworzyła szeroko oczy.
— Cóż w tem pytaniu mogło być obrażliwego? zagadnęła. Rzecz najprostszą w świecie. Kończąc dziewiętnaście. Czy byłbyś mi pan dał tyle.
— Nie; sądziłem że pani jesteś młodsza.

szą.
— Nie; skończyć dziewiętnaście w październiku. Ale pan musisz być znacznie starszym odemnie.
— Tak mam dwadzieścia jeden lat.
— Jesteś więc już pan pełnoletni.
— Tak.
— Wyglądasz też pan na to — rzekła Dora przypatrując mu się krytycznie. Wyglądasz pan bardzo poważnie. Czy cię to cieszy, że już jesteś pełnoletni?
— Prawdziwie, wszystko mi jedno odpowiedział z uśmiechem.
— Masz pan starszych braci?
— Nie, nie mam wcale braci. Mam tylko jedną siostrę.
— Dorosła?
— Tak.
— Jak to musi być przyjemnie. I kochasz ją pan?
— O — tak.
— Mówisz to pan tak; jakgdyby nie bardzo — zauważyła Dora, z pewną surowością. — Ja gdyby mi miała brata kochałabym go bardzo, i on także musiałby mnie bardzo kochać. Ach! jakbym pragnęła mieć brata. Nie czuła bym się samotną na świecie. To takie szczęście mieć brata!
— Tak pani sądzisz? — zagadnęła Hugo z dziwnym uśmiechem. Być może.
— Nie tylko być może, ale tak jest z pewnością — rzekła Dora stanowczo. Bracia są lepsi niż ci, co się w nas kochają. (d. c. n.)

Lampki Osram z drutu ciągnionego

Oszczędność prądu 75% - Białe i równe światło

Każda prawdziwa lampka Osram musi mieć na szkle wypalony napis „OSRAM”. — Dostać można wszędzie

rezultaty — nie trzeba tylko żałować swych, nóg, a nadewszystko głowy do pomysłów.

Oczywiście nie dotyczy to jednego z najszcześliwszych właśnie pomysłów, mianowicie dni kwiatka, motyla itd. na różne cele, ten sposób kwęsty istotnie ogranicza wydatki do minimum i daje rezultaty bardzo znaczne. Ale i ten pomysł przy wielkiej liczbie potrzebujących zasilków instytucji wyczerpuje się, przymiem nie może być stosowany w życie, kiedy to właśnie zastępują go dotychczas niesfortunnie balety i teatry.

A. Kulwięć.

Częstochowa, 8 maja 1914 r.

TELEGRAMY.

Franciszek Józef.

Wiedeń 11. Wat. Stan zdrowia cesarza Franciszka Józefa po krótkim poporzeniu się w ciągu dni ostatnich, jest znowu zadawalniający. Cesarz użyczył wczoraj poufniejszych audiencji.

Obelga.

Wiedeń 11. Wat. „Neue Fr. Presse” na podstawie doniesień włoskiego dziennika „Adriatic” potwierdza wiadomość, że w Wenecji w czasie ostatnich demonstracji antiaustrjackich spalony został sztandar austriacki.

W Meksyku.

Wiedeń 11. Wat. Rząd austriacki postanowił wysłać na wody meksykańskie 2 okręty wojenne dla ochrony życia i mienia poddanych austriackich. **Barbaryzmskie egzekucje.**

Rzym 11. Wat. Tutejsza półurzędowa „Tribuna” potwierdza wiadomość o ukrzyżowaniu przez epirotów 250 albańczyków, przeważnie kobiet i dzieci. Ofiary spędone zostały do cerkwi, gdzie dokonano barbaryzmskiego aktu. Wiadomość o zbrodni tej letem błyskawicy obiegła Albanję, wywołując burzenie powszechne. Albańczycy grożą i nie chcą nawet słyszeć o żadnych ustępstwach.

Szpiegostwo.

Leodium 11. Wat. Aresztowano tu pod zarzutem szpiegostwa na rzecz ościnnego mocarstwa, przedstawiciela jednego z wybitnych rodów arystokratycznych, hr. Tekely.

Zgon.

Berlin 11. Wat. Zmarła tu dziś rano po dłuższej chorobie żona kanclerza Bethmana Hollwega.

Strasne trzęsienie ziemi

Rzym 11. Wat. Etna ujawnia w dalszym ciągu wzmoczoną działalność. Zagroździ obawa nowych wstrząśnień.

Rzym 11. Wat. W Acireale wydobyto dotąd z pod gruzów 120 trupów. — Straty materialne spowodowane przez trzęsienie ziemi są wprost nieobliczalne. Akcja ratunkowa prowadzona jest bardzo powoli wśród największych trudności. Tu i owdzie z pod gruzów słychać jęki. Druga dorajnych składek publicznych zebrano dotąd przeszło 400 tys. lirów dla ofiar katastrofy. — Król ofiarował 100 tys., Ojciec św. 45 tys., minister spraw zagranicznych 35 tys.

Rzym 11. Wat. Wczoraj około godz. 6 wieczorem w miejscowości Grattaso położonej u podnóża Etny nastąpiło ponownie silne trzęsienie ziemi, któremu towarzyszył huk podziemny. Ludność w strasnym poploczu uciekła w pole. Miejscowości nawiedzone trzęsieniem ziemi przedstawiają obraz niepokojący. Nie sposób było sobie wyobrazić siły zniszczenia. Trudno poznać nawet ulice, miasta bowiem przedstawiają olbrzymie stopy gruzów i kamieni. W niektórych miastach nie znalazł ani jeden dom. Wśród ofiar katastrofy są przeważnie kobiety i dzie-

ci, mężczyźni bowiem zajęci byli wówczas w polu. Zniszczenie było dziełem 2 sekund zaledwie, to też nikt prawie z pozostałych w domu nie zdołał uciec z życiem. Władze zajęły się energicznie ratunkiem. Wysłano na miejsce katastrofy zapasy żywności oraz 5,000 namiotów, które służyć będą dla mieszkańców jako tymczasowe schronienie.

Wybory.

Paryż 11. Wat. Dziś rano nadeszły tu wiadomości o wyniku wczorajszych wyborów ścisłych w całej Francji z wyjątkiem 4 okręgów. Wybrano ogółem 81 reakcyjnych (konserwatywów i liberalnych monarchistów), 59 postępców, 59 lewicę republikańską, 235 radykałów i radykalnych socjalistów, 30 republikańskich socjalistów, 102 zjednoczonych socjalistów i 1 socjalistę niezależnego. Bilans ogólny przedstawia się jak następuje: reakcjoniści uzyskali 2 mandaty, postępcy stracili 20, briandziści 15, lewicę republikańską 11, radykały i radykalni socjaliści uzyskali 24, republikańscy socjaliści 1, a zjednoczeni socjaliści 31.

Konkordat.

Medjoan 11. Wat. „Corriere de la Sera” donosi, że między kardynałem sekretarzem stanu Mery dell Vall a bawijami obecnie w Rzymie posłem serbskim w Paryżu nastąpiła wczoraj ostateczna wymiana zdań w sprawie za warcia konkordatu. W myśl umowy, Serbia utrzymywac będzie przy Watykanie specjalnego delegata. Stolica Apostolska zamianuje arcybiskupa w Biogradzie dla katolików w Starej Serbji oraz 2 biskupów w Prizrendzie i Iskibie dla katolików w nowej Serbji. Konkordat uchyla oczywiście dotychczasowy protektorat austriacki nad katolikami serbskimi. Kola kompetentne zapewniają, że do pomyselnego wyniku rokowań przyczynił się w znacznym mierze poseł rosyjski Nelidow, któremu chodziło bardzo o złamanie wpływu austriackiego w Serbji.

Walki w Maroku.

Paryż 11. Wat. Dzienniki donoszą, że wojska francuskie zajęły Tasa w Maroku. Walka była bardzo krwawa. Wbrew urzędowym doniesieniom, wojska francuskie wyparły wprawdzie krajowców z obozu, następnie jednak krajowcy zaatakowali ponownie francuzów i odzyskali pozycje swoje. W walce tej poległo 39 francuzów a 50 było rannych. Urzędowe doniesienia podają liczbę zabitych na 4 rannych na 5.

KRONIKA.

KALENDARZYK

Dziś **Pankracego**
Intro gerwacego
Wschód słońca 4 m. 12 | Zachód słońca 7 m. 42
Długosc dnia 15 m. 30 | Przybyto dnia 7 m. 56

Wiadomości historyczne.
1629 Pokój w Lubeco
1715 Spoknienie Piotra Wielkiego z Ludwikiem XIV.
1792 Zawiazanie Konfederacji w Pargowicy
1674 Awdiacja postów latarguskich Belcham pa i hr. Tasiego u Jana III

— o —

— Dzisiejsza licytacja.

Dziś we wtorek 12 bm. o godz. 11 rano w Magistracie częstochowskim odbędzie się licytacja na budowę domu dla 6-ciu elementarnych szkół miejskich, który stanie u zbiegu ul. Mikołajewskiej i Ogrodowej. Licytacja rozpocznie się od sumy 56,062 rb. 38 kop. in minus.

— Z zebrania Częstoch. Tow. Ogrodniczego.

Niedzielne zebranie członków Częst. Tow. Ogrodniczego, które się odbyło w pawilonie rolniczym na półkach doświadczalnych należy zaliczyć do bardzo interesujących. Przewodniczył dr.

Karol Zawada. Zebranie otwarto szczegółowym omówieniem sprawy dekorowania kwieciami balkonów, uchwalając zarazem wyznaczenie 3 nagród za najładniejszą dekorację. Następnie poruszono sprawę pokazów ogrodnich i ich znaczenie. Uchwalono częste urządzanie pokazów. Najbliższy taki pokaz cięcia drzew — wyznaczono na nadchodzącą niedzielę 17 bm. Trzecim wnioskami który przesyłał, była sprawa wycieczek. Zebranie postanowiło pod przewodnictwem prezesa Tow. d-ra K. Zawady lub jednego z członków urządzić miesięczną wycieczki do ogrodów członkowskich.

Duże zaciekawienie obudziła pogadanka d-r. Zawady „O gruszach i ich chorobach”. Po dyskusji na ten temat prelegent obdarzył obecnych różami. Na ten posiedzenie zamknięto. (r.)

Sprawa 82-ch.

Dziś rozpoczyna się w Izbie Sądowej w Warszawie olbrzymia sprawa 82 osób, osk. o należenie do częstochowskiej organizacji P. P. S.

Ze względu na ogromną liczbę oskarżonych i świadków sprawa trwać będzie około 3-ch tygodni.

Na obrońców z urzędu zamówiono adwokatów przysięgłych: Bersona, Lepawicza, Biskupskiego, Litauera, Lemańskiego, Waydła, Maksymiljana Poznańskiego, Taubwurga, Jana Nowodworskiego, Stefana Dziewulskiego i Rundsteina.

— Otwarcie Muzeum Hygienicznego w Częstochowie.

Z d. 1 bm. w parku powystawowym otworzono Muzeum Hygieniczne, które do dnia dzisiejszego zwiedziło przeszło 70 osób. Wejście do Muzeum jest w cenie bardzo niskie bo kilkukopiejkowe.

Z Wystawy Sztuki.

Druga zmiana Okrężnej Wystawy Sztuki warsz. Tow. artystycznego ściga liczne zastępy inteligencji częstochowskiej, a nawet i braci robotniczej. Ta, jak wiadomo, korzysta z ustępstw w opacie za wejście. Ze szkół częstochowskich dotychczas zaledwie jedna odwiedziła przybytek sztuki, lecz mamy nadzieję, że i pozostałe pójda jej śladami.

— Odczyty E. Sokołowskiego w Lutni.

W tym tygodniu zawsze z dużym zajęciem słuchany prelegent p. E. Sokołowski wygłosi w sali Lutni 2 odczyty mianowicie w sobotę 16 bm. o godz. 8 i pół wiecz. pt. „Japonja”, w niedzielę zaś 17 bm. o godz. 4 po poł. pt. „Pije Kuba do Jakuba.

— Z Częstochowskiej Ochrony Kobiet.

Częstochowski Oddział Warsz. Towarzystwa Ochrony Kobiet w tych dniach otrzymał wiadomość z Fryburga, iż zarząd Ochrony „Catholic Roman League” w Chicago od maja — 1913 r. spoczywa w ręku Mrs. L. Z. Mader, i dla tego wszelkie korespondencje dotyczące tej Ochrony lub przysłany młodych dziewcząt do Chicago, należy wysłać pod adresem wyżej wymienionym, 7—West Madison Street.

— Z „Czarnej kawy” w Lutni.

Niedzielną wieczór pod nazwą „Czarnej kawy” może służyć za zachętę do częstego urządzania popisów wokalnno-muzycznych i deklamacyjnych, produkowanych siłami własnymi, o ile bowiem siły sprowadzone stanowią atrakcję jako wykonawcy zawodowi, o tyle znów interesującymi mogą być miejscowscy jako własni, wyrażające postępie i zamiłowanie do sztuki, a tem więcej dążeńsi szlachetne, które popierać jest obowiązkiem. Rozumiejąc to wszystko inteligencja zebrana na niedzielnie — „Czarnej kawie”, nad wyraz życzliwie

przyjmowała wszystkich wykonawców, dając ich szczerym i serdecznym oklaskiem, a więc: p. Radgowskiego za „sylwetki”, w których ujrzelismy popularne typy osób tutejszych, przedstawiłone barwnie i z talentem, zespół mandolinistów z udziałem sympatycznych p. lutniste pod dyr. p. Wiśniewskiego za odegranie z brawurą marsza i walcika Mezzacapa, oraz romansu Iwanowicza p. K. Kokulara za odpiewanie wyjątku z „Momusa” Lubelskiego pt. „Dymek z papierosa”, p. Marję Pietrasiewicz, która głosem dźwięcznym i miętlikiem odpisywała „Stacha” i „Grajka” Kossobudzkiego, dając raz jeszcze dowód swego uzdolnienia muzyczno-wokalnego.

Miły wieczór zakończyły bardzo do wciplne monologi p. Radgowskiego p. t. „Looping the loop” oraz udatny występ orkiestry w komplecie salonowym (t. zw. francuzkim), który wykonał czysto i rytmicznie pod dyrykcją pana Sniugi walcę Komzaka, „Marie” Karasińskiego i inne. Akompanjował muzykalnie p. W. Januszajtis. b—mol.

— Zjazd uczniów b. szkoły Mejera.

W niedzielę 17 bm. w Częstochowie odbędzie się zjazd b. wychowanków b. częstoch. szkoły handlowej Mejera.

— Sprawdzanie rezerwistów.

Rezerwiści m. Częstochowy z lat: 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905 i 1906 obowiązani stawić się w d. 14 maja, rezerwiści zaś z lat 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 i 1912 w d. 15 maja do koszar Zawady z wojskowymi biletami lub świadectwami zamieniającymi bilet. Za niestawienie się w wyżej wymienionym czasie winni będą odpowiadać z par. 519 kod. kar.

— Pożar.

We wsi Cisie w gm. Wegłowice Fr. Borzakowski splonął stodoła i obora, asekuirowane na 70 rb.

— Nagły zgon.

We wsi Radoszów w gm. Mykańców zmarł na aneuryzm serca 49-letni Tomasz Jałowicki.

— Wczorajszy etap.

Wczoraj przed południem wysłano etapem z aresztu miejskiego w Częstochowie do Piotrkowa 48 osób, w tej liczbie 9 kobiet i jedno dziecko. Większość aresztantów stanowili obywatelsi.

Samobójstwo.

Wczoraj o godz. 6-ej wieczorem pod stacją Rudniki kolei w.-w. otrął się około 20-letni człowiek. Sądząc z odzienia, pochodzi on z klasy inteligentnej. Na miejsce wypadku pociągami nr. 22 kolei w.-w. wyruszyły władze sądownicze i policyjne oraz zandarmerja kolejowa.

— Ze Stowarzyszenia kelnerów.

Z okazji opisanej w numerze onegdajszym uroczystości otwarcia własnej siedziby Stowarzyszenia kelnerów otrzymało cały szereg depesz i listów z życzeniami, między innymi:

z Warszawy „W dniu tak uroczystym dla nas wszystkich jak otwarcie nowej tak ważnej placówki, ślemy jej inicjatorom i przyszłym członkom szczerze wyrazy „Szczęść Boże w nowej pracy”, a zarazem pragniemy nawiązać jaknajserdeczniejsze stosunki między bratnimi korporacjami w Warszawie i Częstochowie, w imieniu zarządu stowarzyszenia zawodowego kelnerów Królestwa Polskiego przez Kosinśki sekretarz Brachowski. — „W dniu uroczystego otwarcia stowarzyszenia w Częstochowie ślemy szczerze wyrazy powodzenia w nowej pracy, najstarsza bratnia kasa kelnerów Królestwa Polskiego przez Grochowski. — „Witamny Was, jako nowych szermierzy, podnoszący fach kelnerski, ślemy staropolskie „Szczęść Boże” Falanga, Szymański, Sumiński, Jędrzejczak i Zieliński.

Z Częstochowy. „Z okazji otwarcia własnej siedziby przesyłamy serdecznie życzenia nowej placówce Jackowska i Patryka. — „Rozwój Stowarzyszenia zależy będzie od absolutnej trzeźwości członków, o tak bardzo ważnym czynniku — w odrodzeniu ludzkości pod każdym względem badźcie łaskawo Szan. Panowie pamiętać. Nowej kulturalno-społecznej placówce łączą serdeczne życzenia członkowie „Przyszłości“, szermierze idei abstenenckiej.

O godz. 9 wieczorem w lokalu Stow. Rzem.-Przemysłowego (I Aleja 9), amatorzy z pośród członków Stow. kel nerów odegrali dwie jednoaktówki: „Miłostki ułaskie“ Przybyłskiego i „Antkowe wesele“ Godębskiego z akompaniamentem Rezlera wywiązując się z zadania nader poważnie. Wykonawców w osobach pp. A. Cielatowskiego, któremu należy się też uznanie za dobrą reżyserję, H. Szymańskiej B. Florczyka, L. Borkiewiczówny, J. Wojciechowskiej, M. Adrianowiczówny, St. Gajdzińskiego, L. Florezykówny i S. Szymańskiego — darzono rzęstemi oklaskami.

Po przedstawieniu puszczono się w odczoce tany pod kierunkiem p. Neumana. Przygrywał B. Florezyk. Zabawa trwała do godz. 6-tej rano.

Z kolonii letnich. Z powodu omyłki w rozstawieniu członków przez Zarząd sprawozdaniu Towarzystwa Dobroczynności za rok zeszyły w dziale kolonii letnich wydrukowano nazwiska osób, będących w komitecie kolonii przed dwoma laty, a pominięto zesoborocznych pracowników tej sekcji, co niniejszem się uzupełnia. W zeszłym roku zarząd sekcji Kolonii letnich stanowili pp. ks. W. Kneblewski (prezes), M. Bugajski (sekretarz-skarbnik), Jabłońska, Rejmanowa, Buchaczowa, Wehrowa, kooptowane w ciągu ub. roku pp. Serednicka, Kędzierska, J. Bugajski dr. Szaniawski dr. Stawnicki, dr. Wasilewski.

W tym roku do Komitetu weszli ciż sami i nowo wybrane pp. d-rowsa Wasilewska, Chrzaniłowicz i Buide.

Tegoroczna praca Kolonii letnich podzielona będzie na 3 okresy: I od 25 maja do końca czerwca, II od 1 lipca do 1 sierpnia i III od 1 sierpnia do 1 września. Na pierwszy okres wysła się dziewczynki nie szkolne. Dzieci będą poddane oględzinom lekarskim w przyszłą niedzielę tj. 24 maja o godz. 5 i pół—7 wieczorem w gmachu F-wa

Dobroczynności przy ul. Staszyc. Pracy tej podjęli się d-rowsi Szaniawski, Wasilewski i Kędzierski.

Jutro o godz. 8 wieczorem odbędzie się II zebranie organizacyjne „Stonecznika“ na Kolonie letnie, który się odbędzie w dniu 14 czerwca.

— Z „Uranji“. W teatryku „Uranja“ prócz dramatów i znakomitej farsy kinematograficznej widzimy bardzo ciekawą kronikę bieżącą. Nowością jest para gimnastyków parterowych i zonglerów Rodzeństwo Sobsklnis, które wykonują trudne ćwiczenia, używając do nich również dwóch psów bardzo dobrze tresowanych.

W dziale kabaretowym bardzo umiejtnie zaaranżowanym przez dyr. Wł. Piotrowskiego, występują obecnie obdarzone zarówno miłą powierzchownością, jak i głosem pp. Gajewska — jako śpiewaczka liryczna, Lachowicka — jako wdziężna wodewilistka, Wolde — dowcipna monologistka oraz pp. Orlicz i Misiewicz zabawni ze swymi monologami, kulepami i scenami mimicznymi.

KAFLE MŚTOWSKIE I PRUSICKIE. INSTALACJA PIECOW I KUCHEN. L. Nieprzecki i S-ka. Teatralna № 34, Telefon № 321

KRAWIEC CHRZEŚCJAŃSKA PRACOWNIA. Najlepiej najtańiej wykonywa PIERWSZORZEDNY ZAKŁAD KRAWIECKI Wincentego MARKSA ul. Ogrodowa № 26. vis a vis Nowego kościoła św. Rodzłuy

Mleczarnia. Helena potrzebuje mleko choby zaraz 1:04

Sklep z mieszkaniem od 1 Lipca ul. wynejaciu Nowokielecka Nr. 38

Wspólnik. potrzebny zaraz do składu naty na Zawodzie M. Biernacki

Piac sprzedam tanio przy ulicy Krakowskiej na Ostatnim Groszu. Wiaomość ulica Wspólna Nr. 11 Ostatni Grosz W. Bielobradek

ZAKŁAD WODOLECZNICZY Dr. A. Chramca Tow. Akc. Zakopane-Tatry. Leczenie fizykalno — dyetetyczne. Kąpiele borowinowe, gązowa, elektryczne, Masaże, Gimnastyka. Elektryzacja Röntgen, Kąpiele słoneczne i powietrzne. Otwarty cały rok, Kuchnia wykintua. Ceny: od 10 do 30 koron dziennie za pokój z utrzymaniem. Sezon wiosenny i jesienny ceny niższe. Prospekty na żądanie gratis i franko.

JAK SIĘ ROBI MODNA PÓNCZOCHA (lub SKARPETKA) W PRODUKCJI MASOWEJ, ALBO TEŻ DLA UŻYTKU DOMOWEGO ZA POMOCĄ POSPIESZNEJ AUTOMATYCZNEJ MASZYNY PÓNCZOSZNEJ VICTORIA. TMA TOMAS H. WHITTICK-KUNAU i SIA POSZUKUJE SIĘ NATYCHMIAST W WARSZAWIE I WE WSZYSTKICH MIEJSCACH KRÓLESTWA MĘCZYŹN I ROŚBIEY DO ŁATWEJ PRACY W DOMU. WIADOMOŚĆ PRZETWORZĄCZE NIEPOTRZEBNE. PRZYJECIE ROBOTY ZAGWARANTOWANE JEST KONTRAKTEM. DAJEMY KAŻDEMU MOŻNOŚĆ ZAROBIDENIA OD 50-100 RUBLI WIESELNE W OTRZYMANIU CAŁEGO ROKU. OBLADZENIE: 100 ASST. PRACZERNIA WIELKI WZROZKOWY DZIKIENNYCH ZE WSZYSTKICH DROGICZESTWA. Proszę zająć bezpłatnie warunków i kursowania prospektu. TMA WIAZALNYCH MASZYN THOMAS H. WHITTICK-KUNAU i SIA. Warszawa, Śródmieście, ul. Długa 312. Nowy Sącz, ul. Długa 42. Drogicze 312

PIEKARNIA Marcelego Chmielewskiego. Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeleśnią została do lokalu własnego przy ul. Teatralnej 46 rog Zielonej Tel. 654. Filije: ul. Dojazd 13, ul. Krakowska 35, ul. Siedm Kamienie 21. Poleca pieczywo znane ze swej dobroci. Sprzedaz: detaliczna i hurtowa. Piekarnia urządzoną została podług nowoczesnych wymagań. z poważaniem Marceli Chmielewski.

Fabryka B-ci SZCZĘSNYCH ul. Zielona Nr. 15, Telef. Nr. 230. Wyrabia wszelkie wyroby z miedzi, plece kąpielowe urządzenia wodociągowe ogrzewania centralne i rezerwary wszelkich wymiarów po niskich cenach. Dział mechaniczny. Wszelkie maszyny rotacyjne młocarnie manerie i p. oraz reperacje maszyn parowych.

Potrzeba 6-ciu stolarzy meblowych i Aleja 10 zakład stolarski. 1203

Do wynajęcia. kate Lipca różne lodod 1 III. Aleja 60.

SKŁAD HURTOWY „SAMOPOMOC“ Słow. Współdziel. Warszawa, Foksal 18, Ceny konkurencyjne, niskie. Poleca sklepom, kooperatywom i drobnym kupcom norymberską galanterję, trykotazę, koronki, guziki itd. w wielkim wyborze po cenach fabrycznych.

Okazyjnie. sprzedam sklep w Zawierci w cenie dwóch tysięcy dający netto rocznie z górą dwa tysiące rubli Oferty sub. Z. Z. w Gońcu 1178

Lokomobile. kołki parowe różnych wielkości, poleca Tania Piekarnia Częstochowa Aleja 37. 1179

Chrześcijańska fabryka tkanin metalowych i wyrobów druczanych Piotra Kujawskiego w Częstochowie ul. Wielutka 16. Wyrabia siatki druczane i tary do budowy wszelkich fabryk. Ogrodzenia kłombów i ogrodów. Suszarnie dla wszelkiego rodzaju fabryk. Siaty do odlewania i do odlewania żelaza. Wykonanie dokładne. Ceny przystępne.

Z powodu nagłego wyjazdu jest do sprzedania sklep kolonialno spożywczy i dystrybucja w Alejach wiadomość w Administracji Gońca. 0376

Zakład Rymarsko-Galanteryjny A. Piechocki w Częstochowie II Aleja nr. 81 poleca: Leżaki, hamaki, Łóżka polowe, plecaki, kufry, walizy, torby podrózne, piki nożne, słodki, uprząże oraz wielki wybór skórzanej galanteryj i przyborów podróźnych. 3915

Do sprzedania fortepian Łódzki z materiałem otomana: dywanowa szafka, stolik 2 Aleja 42 7 od 1 do 8

Tabela nierzędowa wygranych w ciągnięciu IV klasy 202 loterii klasycznej Królestwa Polskiego.

Jako w 2 dniu 11-go maja 1914 r. wyszły następujące główne wygrane: Rb. 5,000 nr. 17789 Rb. 2,000 na nr. 14299 Rb. 1000 n-ra 4828 9949 17370 Rb. 500 na n-ra 16528. Rb. 300 na n-ra 323 2878 15014 10192 10424 12185 13816 20552 Rb. 90 na n-ra 256 397 942 2274 2581 2694 2781 3467 3987 4458 5165 7158 7908 8381 8552 9857 11676 12625 12852 12895 16089 16571 17027 17094 19900 20384 20469 20871 23002 23319 23484

Table with 10 columns of numbers representing lottery draws. Header: Po rubli 70 wygrały 5-ry. Columns contain numbers from 1 to 1000.